

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	29 TACHWEDD 2022
Pwnc / Testun:	ADOLYGIAD RHEOLI TRYSORLYS BLYNYDDOL AR GYFER 2021/22
Deilydd(ion) Portffolio:	Y CYNGHORYDD ROBIN WYN WILLIAMS – DEILYDD PORTFFOLIO CYLLID, BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD Y CWSMER
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	R MARC JONES
Awdur yr Adroddiad:	JEMMA ROBINSON
Tel:	01248 752675
E-bost:	Jemma.Robinson@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	D/B
A – Argymhelliad / Argymhellion a rheswm / rhesymau	
- Nodi y bydd y ffigyrau alldro yn yr adroddiad yn parhau dros dro tan y bydd Archwiliad o Ddatganiad y Cyfrifon 2021/22 wedi ei gwblhau a'i lofnodi; bydd unrhyw addasiad sylweddol i'r ffigyrau yn yr adroddiad yn cael ei adrodd fel bo'n briodol. - I nodi dangosyddion darbodus a thrysorlys dros dro 2021/22 yn yr adroddiad. - Ystyried Adroddiad Blynyddol Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2021/22 a'i drosglwyddo i gyfarfod nesaf y Cyngor llawn gydag unrhyw sylwadau.	
B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd y rhesymau am eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?	
Amherthnasol	
C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad l'r Pwyllgor Gwaith?	
Cydymffurfio â rheoliadau a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 a Chynllun Dirprwyo Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2021/22 (Atodiad 8 Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2021/22). Yn unol â'r Cynllun Dirprwyo, cafodd yr adroddiad hwn ei sgriwteiddio gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 21 Medi 2022. Bydd yr adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cyngor llawn unwaith y bydd wedi ei dderbyn gan y Pwyllgor hwn.	
CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisiau a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?	
Ydi	
D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?	
Amherthnasol	
DD Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?	
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)
Beth oedd eu sylwadau	
	Amherthnasol – Adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn

4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	
7	Caffael	
8	Sgriwtini	
9	Aelodau Lleol	
10	Arall	Penderfynodd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i :- - Nodi fod y ffigyrau alldro yn yr adroddiad yn parhau dros dro tan fydd yr archwiliad o Ddatganiad y Cyfrifon 2021/22 wedi eu cwblhau ac wedi ei lofnodi; bydd unrhyw addasiadau sylweddol i'r ffigyrau sy'n cael eu cynnwys yr yr adroddiad yn cael eu hadrodd fel bo'n briodol. - Nodi'r dangosyddion darbodus a thrysorlys dros dro 2021/22 yn yr adroddiad. - Ystyried adroddiad Adolygiad Blynyddol Rheoli Trysorlys am 2021/22, a'i argymhell i'r Cyngor llawn heb sylw.

E – Effaith ar Genedlaethau'r Dyfodol (os yn berthnasol)

1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein anghenion tymor hir fel Ynys	
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir a fydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol. Os felly, sut:-	
3	A ydym wedi bod yn cyd-gweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda pwy-	
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae'i rhan yn drafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	
5	Nodwch yr effeithiau mae'r penderfyniad hwn yn ei gael ar yr agenda cydraddoldeb ac iaith Gymraeg	
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	

F - Atodiadau:

Atodiad A – Adolygiad Rheoli Trysorlys Blynyddol ar Gyfer 2021/22

FF – Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am ragor o wybodaeth):

- Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys 2021/22
- Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys 2021/22
- Adroddiad Canol Blwyddyn Rheoli'r Trysorlys 2021/22
- Adroddiad Alldro Cyfalaf 2021/22

ATODIAD A

1. Cyflwyniad

Yn unol â rheoliadau a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, mae'n ofynnol i'r Cyngor lunio adolygiad rheoli trysorlys blynyddol o'i weithgareddau a'r dangosyddion darbodus a thrysorlys gwirioneddol ar gyfer 2021/22. Mae'r adroddiad hwn yn bodloni gofynion Côt Ymarfer CIPFA ar Reoli Trysorlys (y Côt) a Chôt Darbodus CIPFA ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol (y Côt Darbodus).

Yn ystod 2021/22, y gofynion adrodd sylfaenol oedd y dylai'r Cyngor llawn dderbyn yr adroddiadau a ganlyn:-

- strategaeth flynyddol ar gyfer y trysorlys cyn i'r flwyddyn gychwyn (derbyniwyd ar 9 Mawrth 2021);
- adroddiad diweddarau canol blwyddyn ar y trysorlys (derbyniwyd ar 10 Mawrth 2022);
- adolygiad blynyddol wedi i'r flwyddyn ddod i ben yn disgrifio'r gweithgareddau o gymharu â'r strategaeth (yr adroddiad hwn).

Mae'r amgylchedd rheoleiddio yn gosod cyfrifoldeb ar Aelodau i adolygu a chraffu ar bolisi a gweithgareddau rheoli trysorlys. Mae'r adroddiad hwn, felly, yn bwysig yn hynny o beth gan ei fod yn darparu manylion am y sefyllfa alldro ar gyfer gweithgareddau trysorlys ac mae'n tynnu sylw at gydymffurfiaeth â pholisiau'r Cyngor a gymeradwywyd yn flaenorol gan Aelodau.

Mae'r Cyngor hwn yn cadarnhau ei fod wedi cydymffurfio â'r gofyniad o dan y Côt bod rhaid i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio graffu ymlaen llaw ar bob un o'r adroddiadau rheoli trysorlys uchod cyn eu cyflwyno i'r Cyngor llawn. Rhoddwyd hyfforddiant i Aelodau yn ystod blwyddyn ariannol 2019/20 er mwyn cefnogi rôl sgrwtini yr aelodau a darperir hyfforddiant pellach yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23.

Mae'r Swyddog Adran 151 yn cadarnhau mai dim ond at ddibenion cyfalaf y benthycwyd ac na aethpwyd y tu hwnt i'r terfyn benthycyca statudol (y terfyn awdurdodedig).

Yn ogystal, mae'r adroddiad yn nodi'r canlyniadau canlynol ym mlwyddyn ariannol 2021/22:-

- Ffactorau allanol – gan gynnwys adolygiad o'r economi, perfformiad cyfraddau llog yn ystod y flwyddyn ac effaith Covid 19;
- Ffactorau mewnol – gan gynnwys perfformiad gwariant cyfalaf, yr effaith ar y cronfeydd wrth gefn a balansau arian parod, archwaeth risg o ran buddsoddiadau, y benthyciadau a gymerwyd gan y Cyngor a'r effaith ar y Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC);
- Y Strategaeth Rheoli Trysorlys yn 2021/22 – gan gynnwys rheoli dyledion y Cyngor, gweithredu'r polisi Darpariaeth Refeniw Isaf (MRP) newydd, a benthyciadau a buddsoddiadau'r Cyngor yn ystod y flwyddyn;
- Rheoli'r Trysorlys – beth yw'r Dangosyddion Darbodus a sut y cânt eu mesur;
- Cymharu'r Dangosyddion Darbodus – cymharu'r Dangosyddion Darbodus gwirioneddol gyda'r rhagolygon ar ddechrau'r flwyddyn;
- Edrych ymlaen at 2022/23 a thu draw i hynny; a
- Casgliad.

2. Adolygiad o'r Flwyddyn – Ffactorau Allanol

2.1 Cyfraddau Llog – Ar ôl i Fanc Lloegr gymryd camau brys ym mis Mawrth 2020 i ostwng y Gyfradd Banc i 0.10%, gadawodd y Gyfradd Banc ar yr un lefel yn y cyfarfodydd a ddilynodd cyn ei godi i 0.25% yn ei gyfarfod ar 16 Rhagfyr 2021, i 0.50% yn ei gyfarfod ar 4 Chwefror 2022 ac yna i 0.75% ym mis Mawrth 2022.

2.2 Yr Economi - Y Deyrnas Unedig - Yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf, mae'r pandemig coronafeirws wedi achosi difrod enfawr i economi'r DU ac economïau o gwmpas y byd. Mae economi'r DU wedi gweld sawl gwawr ffug drwy 2021/22 ond, gan fod y rhan fwyaf o'r economi wedi agor a bron â dychwelyd i fusnes fel arfer, mae'r ffigyrau cynnyrch domestig gros (GDP) wedi bod yn gadarn (9% blwyddyn ar flwyddyn Ch1 2022) ac maent yn ddigonol i'r Pwyllgor Polisi Ariannol ganolbwyntio ar dacio effeithiau ail rownd chwyddiant yn awr bod y mesur mynegai prisiau defnyddwyr (CPI) wedi codi'n barod i 6.2% ac mae'n debygol o fod yn uwch na 8% ym mis Ebrill.

Disgynnodd enillion giltiau ar ddiwedd 2021 ond, er gwaetha'r rhyfel yn Wcráin, cododd enillion giltiau yn gynnar yn 2022. Ar 1.38%, mae enillion 2 flynedd yn parhau i fod yn agos at y lefel uchaf mewn 11 mlynedd a welwyd yn ddiweddar ac mae enillion 10 blynedd o 1.65% yn agos at y lefel uchaf mewn 6 blynedd a welwyd yn ddiweddar. Mae'r cynnydd hwn yn rhan o duedd byd eang gan fod banciau canolog wedi awgrymu y byddant yn parhau i godi cyfraddau llog i reoli chwyddiant.

Yn hanesyddol, bydd cynnydd pellach yn enillion Trysorlys yr Unol Daleithiau yn golygu bod enillion giltiau'r DU yn codi'n uwch. Mae cydberthynas gref rhwng y ddau ffactor. Serch hynny, mae'r wasgfa ar incwm gwario gwirioneddol aelwydydd oherwydd y cynnydd o 54% ym mhrisiau cyfleustodau ym mis Ebrill, yn ogystal â chynnydd yn y dreth gyngor, prisiau dŵr a phrisiau nifer o gontractau ffôn, yn rhwystrau grymus i unrhyw economi ymdopi â nhw. Yn ogystal, o 1 Ebrill 2022, bydd cyflogeion yn talu 1.25% fwy o dreth Yswiriant Gwladol. O ganlyniad, bydd chwyddiant yn fwy o lyffethair ar incwm gwirioneddol yn 2022 nag mewn unrhyw flwyddyn ers 1955, pan ddechreuwyd cadw cofnodion.

Targeddu chwyddiant cyfartalog – Dyma'r newid mawr a fabwysiadwyd gan Fanc Lloegr yn 2020/21 o ran gweithredu ei darged chwyddiant o 2%. Yr ychwanegiad allweddol at flaen ganllawiau'r Banc ym mis Awst 2020 oedd ymadrodd newydd yn y datganiad polisi, sef "nid yw'n bwriadu tynhau polisi ariannol hyd nes bydd tystiolaeth glir fod cynnydd sylweddol yn cael ei wneud i gael gwared â chapasiti dros ben a chyflawni'r targed o 2% yn gynaliadwy". Mae'r fantra honno'n ymddangos yn hen ffasiwn iawn erbyn hyn. Chwyddiant yw'r ysbryd sydd wedi dianc o'r botel, ac mae storm berffaith o brinder cyflenwadau, prinder gweithwyr, chwyddiant mewn prisiau nwyddau, effaith ymosodiad Rwsia ar Wcráin a'r sancsiynau a osodwyd gan y Gorllewin wedi hynny, oll yn awgrymu y bydd lefel chwyddiant yn uchel ymhell i 2023.

3. Adolygiad o'r Flwyddyn – Ffactorau Mewnol

3.1 Gwariant a Chyllid Cyfalaf 2021/22 – Mae'r Cyngor yn mynd i wariant cyfalaf ar asedau tymor hir. Gellir cyllido'r gweithgareddau hyn naill ai:-

- Ar unwaith trwy adnoddau cyfalaf neu refeniw (derbyniadau cyfalaf, grantiau cyfalaf, cyfraniadau refeniw ac ati), nad yw'n cael unrhyw effaith ar angen y Cyngor i fenthycu; neu
- Trwy fenthycu: os nad oes digon o gyllid ar gael, neu os penderfynir peidio â defnyddio adnoddau, bydd y gwariant cyfalaf yn arwain at yr angen i fenthycu.

Mae'r gwariant cyfalaf gwirioneddol yn un o'r dangosyddion darbodus angenrheidiol. Mae'r tabl isod yn dangos y gwir wariant cyfalaf a sut y cyllidwyd hyn:-

	Amcangyfrif 2021/22 (£'m)	Gwirioneddol 2021/22 (£'m)
Gwariant cyfalaf o'r Gronfa Gyffredinol	41	23
Gwariant Cyfalaf o'r CRT	22	10
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	63	33
Cronfa Gyffredinol a gyllidwyd yn y flwyddyn gan Grantiau a Chyfraniadau	24	17
CRT a gyllidwyd yn y flwyddyn gan Grantiau a Chyfraniadau	3	5
Cronfa Gyffredinol a gyllidwyd yn y flwyddyn gan Adnoddau'r Cyngor	4	2
CRT a gyllidwyd yn y flwyddyn gan Adnoddau'r Cyngor	18	4
Gwariant cyfalaf o'r Gronfa Gyffredinol a gyllidwyd trwy fenthycia	12	5
Gwariant cyfalaf o'r CRT a gyllidwyd trwy fenthycia	2	0

Y prif reswm am y tanwario oedd y tanwariant mawr yn erbyn y prosiectau a restrir isod:-

Cynllun	Tanwariant £'m	Sylwadau
Adnewyddu adeiladau ysgol	1.847	Yn ystod rhan olaf 2021/22, dyfarnwyd £1.236m o gyllid grant ychwanegol i'r Awdurdod ar gyfer gwaith cynnal a chadw Cyfalaf mewn ysgolion. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2021/22, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod ei hun. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod o'r grant hwn yn cael ei ddefnyddio yn awr i gyllido gwaith Cyfalaf mewn ysgolion yn 2022/23.
Prydau Ysgol am Ddim	0.547	Yn ystod rhan olaf 2021/22, dyfarnwyd £0.588m o gyllid grant ychwanegol i'r Awdurdod ar gyfer ysgolion er mwyn paratoi ar gyfer cyflwyno prydau ysgol am ddim. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2021/22, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod ei hun. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod o'r grant hwn yn cael ei ddefnyddio yn awr i gyllido gwaith cynnal a chadw Cyfalaf mewn ysgolion yn 2022/23.
Cynlluniau Cymunedau Dysgu Cynaliadwy	2.864	Mae'r cynllun Band A olaf yn gyrru yn ei flaen erbyn hyn ac mae gwaith ar y safle'n datblygu'n dda. Ail-wahoddiwyd tendrau ar gyfer yr Uned Cyfnod Sylfaen newydd yn Ysgol y Graig. Derbyniwyd matrices cyllido wedi'i ddiweddarau a bydd cyllidebau 2022/23 yn adlewyrchu hyn.
Tô Canolfan Addysg y Bont	0.991	Oherwydd oedi wrth benodi contractwr i gychwyn gwaith ar y to cyn diwedd y flwyddyn, bydd y cynllun hwn yn llithro i flwyddyn ariannol 2022/23. Rhagwelwyd hyn yn yr adroddiad monitro cyfalaf ar gyfer chwarter 3.
Porth Twristiaeth	1.340	Cafodd gwaith ar Ganolfan Ymwelwyr Parc y Morglawdd ei ail-dendro yn llwyddiannus gan ddefnyddio fframwaith rhanbarthol ac mae contractwr wedi'i benodi yn awr, ac mae gwaith uwchraddio ar y toiledau a'r ciosg wedi cael eu comisiynu yn awr hefyd. Mae hwn yn gynllun sy'n parhau ac mae dyraniad cyllideb newydd ar ei gyfer yn y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2022/23.

Cynllun	Tanwariant £'m	Sylwadau
Cynlluniau Lliniaru Llifogydd Amrywiol	2.262	Mae rhai cynlluniau'n mynd rhagddynt ac maent yn pontio gwahanol flynyddoedd ariannol. Bu oedi mewn cynlluniau eraill a chytunwyd ar estyniad amser gyda Llywodraeth Cymru i gwblhau'r gwaith a dwyn y cyllid ymlaen.
Cronfa Trafnidiaeth Leol – gwelliannau Isadeiledd	0.673	Oherwydd natur y gwaith a'r amser aros ar gyfer cyflenwi isadeiledd, cytunwyd ar estyniad amser hyd at fis Gorffennaf 2022.
Adfywio Caergybi (Cam II Menter Trefnadaeth Treflun (THI))	0.673	Oherwydd sawl achos o oedi drwy gydol y flwyddyn, ni ddatblygodd prosiectau ar y cyflymder a fwriadwyd yn wreiddiol, a dyna pam fod yr amrywiad yn y gyllideb mor fawr. Dyrannwyd cyllideb newydd ar gyfer 2022/23.
Penrhos Cam 2	1.130	Mae gwaith ar y safle'n mynd rhagddo a bydd y cynllun yn llithro i flwyddyn ariannol 2022/23.
Unedau Porth Llangefni	0.872	Mae gwaith ar y safle'n mynd rhagddo a bydd y cynllun yn llithro i flwyddyn ariannol 2022/23. Rhagwelir y bydd y gwaith yn cael ei gwblhau yn chwarter 1.
Safle Preswyl ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr	0.491	Roedd y prisiau tendr gwreiddiol a dderbyniwyd yn uwch na'r cyllid sydd ar gael. Mae'r cynllun yn cael ei ail-ddylunio i leihau costau er mwyn cyd-fynd â'r cyllid sydd ar gael.
Prosiectau TG	0.281	Tanwariant bwriadol oherwydd yr angen i adnewyddu'r brif system storio <i>flash</i> yn 2022/23.
Gwaith cyfalaf ar asedau cyfredol	0.369	Bu oedi ym mhrosiectau Plas Arthur oherwydd fod Ysgol y Bont yn defnyddio'r safle.
Gwelliannau Hamdden	0.189	Mae prosiectau ar y gweill a bwriedir i'r gwaith barhau yn 2022/23, yn benodol ym Mhlas Arthur.
Cerbydau	0.274	Mae cynllun yn cael ei lunio i ddarparu manau gwefru cerbydau trydan yn y lloc cerbydau, ond nid yw'r gwaith wedi'i gwblhau, ac ni fydd cerbydau trydan yn cael eu harchebu nes bydd y gwaith hwn wedi'i gwblhau. Archebwyd cerbydau eraill cyn diwedd y flwyddyn ond, oherwydd yr amser aros ar gyfer eu cyflenwi, ni fyddant yn cyrraedd cyn diwedd y flwyddyn, felly, bydd angen i'r gyllideb lithro i flwyddyn ariannol 2022/23.

3.2 Cronfeydd Wrth Gefn a Balansau Arian Parod – mae balansau arian parod y Cyngor yn cynnwys adnoddau referniw a chyfalaf a chyllid ar gyfer llif arian. Roedd adnoddau arian parod craidd y Cyngor fel a ganlyn:-

Cronfeydd Wrth Gefn a Darpariaethau y gellir eu defnyddio	Drafft 31 Maw 22 £'m	Terfynol 31 Maw 21 £'m
Cronfa wrth gefn gyffredinol Cronfa'r Cyngor	12.050	11.437
Cronfeydd wrth gefn clustnodedig	23.181	14.079
Cronfa wrth gefn y Cyfrif Refeniw Tai (CRT)	12.333	9.723
Cronfeydd wrth gefn ysgolion	7.827	3.974
Cronfeydd wrth gefn derbyniadau cyfalaf	2.381	0.767
Cyfanswm y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio	57.633	39.980
Darpariaethau	5.143	5.047
Cyfanswm y cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio a'r darpariaethau	62.915	45.027

3.3 Allanoli benthycia – Mae angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia ar gyfer gwariant cyfalaf yn cael ei alw yn Ofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC). Mae'r ffigwr hwn yn fesur o sefyllfa'r Cyngor o ran dyledion. Mae'r GCC yn deillio o weithgareddau cyfalaf y Cyngor a'r adnoddau a ddefnyddiwyd i dalu am y gwariant cyfalaf. Mae'n cynrychioli gwariant cyfalaf 2021/22 a gyllidwyd drwy fenthycia, a gwariant cyfalaf a gyllidwyd drwy fenthycia yn y blynyddoedd blaenorol nad ydyw eto wedi cael ei ad-dalu gyda referniw neu adnoddau eraill. Rhan o weithgareddau trysorlys y Cyngor yw mynd i'r afael â'r gofynion cyllido ar gyfer yr angen benthycia hwn. Gan ddibynnu ar y rhaglen gwariant cyfalaf, mae'r Gwasanaeth Trysorlys yn trefnu arian parod y Cyngor er mwyn sicrhau bod arian parod digonol ar gyfer y cynlluniau cyfalaf a'r gofynion llif arian. Gallai hyn gael ei gyllido drwy fenthycia gan gyrff allanol (megis y Llywodraeth, drwy'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb) neu'r marchnadoedd arian), neu drwy ddefnyddio adnoddau arian parod dros dro o fewn y Cyngor. Ni fenthycwyd unrhyw arian allanol yn ystod blwyddyn ariannol 2021/22.

3.3.1 Benthycia Gros a'r Gofyniad Cyllido Cyfalaf (GCC) - Er mwyn sicrhau bod y lefelau benthycia'n ddarbobus dros y tymor canol ac y benthycir at ddibenion cyfalaf yn unig, dylai'r Cyngor sicrhau nad yw ei fenthycia allanol gros, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y gofyniad cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol ynghyd ag amcangyfrif o unrhyw ofynion cyllido cyfalaf ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Yn ei hanfod, mae hyn yn golygu nad yw'r Cyngor yn benthycia er mwyn cefnogi gwariant referniw.

Mae'r strategaeth fenthycia fewnol bellach wedi bod ar waith yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Mae'r benthycia gros o £125.3m ar 31 Mawrth 2022 yn llai na'r GCC a ragwelir ar gyfer y ddwy flynedd nesaf:-

	Gwirioneddol 2021/22 £'m	Amcangyfrif 2022/23 £'m	Amcangyfrif 2023/24 £'m
Gofyniad Cyllido Cyfalaf	137.8	151.5	161.2

3.3.2 Benthycia mewnol - yw pan, dros y tymor canol, y disgwylir i'r cyfraddau buddsoddi barhau i fod yn is na'r cyfraddau benthycia tymor hir. Mae hyn yn golygu y byddai ystyriaethau gwerth am arian yn dangos y gellid cael gwerth am arian drwy osgoi cymryd benthyciadau allanol newydd a drwy ddefnyddio balansau arian parod mewnol i gyllido gwariant cyfalaf newydd, neu yn lle dyledion allanol sy'n aeddfedu. Byddai hyn yn sicrhau'r arbedion tymor byr gorau. Y ffigur benthycia mewnol yw'r gwahaniaeth rhwng y GCC a'r Sefyllfa Benthycia Gros. Fel y gwelir o'r tabl isod, ar ddechrau'r flwyddyn, y sefyllfa fenthycia fewnol oedd £12.1m. Nid oedd unrhyw fenthyciadau PWLB newydd yn ystod y flwyddyn ac nid oedd angen ad-dalu unrhyw fenthyciad, a derbyniwyd benthyciad di-log o £0.991m yn ystod y flwyddyn (yn unol â 3.4 a 3.5 isod). Mae hyn yn golygu bod y sefyllfa benthycia mewnol ar 31 Mawrth 2022 yn £12.5m:-

	31 Mawrth 2021 Gwirioneddol £'m	31 Mawrth 2022 Gwirioneddol £'m
Sefyllfa fenthycia gros	124.5	125.3
GCC	136.6	137.8
(Tan)gyllido / Gorgyllido'r GCC	(12.1)	(12.5)

3.4 Benthyciadau eraill - Yn ystod y flwyddyn, ni wnaeth y Cyngor gymryd unrhyw fenthyciadau tymor byr eraill. Derbyniwyd benthyciad di-log o £0.991m yn ystod 2021/22 i gyllido gwariant cyfalaf ar brosiectau arbed ynni a bydd yn cael ei ad-dalu mewn rhandaliadau blynyddol.

3.5 Ad-dalu Dyledion – Nid oedd unrhyw fenthyciadau gan y PWLB yn adeddfedu yn ystod y flwyddyn. Nid oes unrhyw fenthyciadau tymor byr yn ddyledus.

3.6 Buddsoddiadau – Y strategaeth fuddsoddi ddisgwyliedig oedd cadw at adneuron tymor byrrach (hyd at 364 diwrnod), er y cedwid y gallu i fuddsoddi am gyfnodau hwy. Roedd disgwyl i falansau arian parod fod hyd at £52m, yn amrywio rhwng £25m a £52m. Gosodwyd y gyllideb ar gyfer llog ar £0.036m, ar ôl addasu ar gyfer gostyngiad posib yn y gyfradd yn 2021/22 a amcangyfrifwyd ar adeg paratoi'r gyllideb. Fel y digwyddodd, dychwelodd y balansau cyfartalog o £42.3m llog o £0.019m, ar gyfradd llog cyfartalog o 0.046%. Mae buddsoddiadau cyfyngedig mewn Awdurdodau Lleol eraill a chyfraddau llog yn gostwng yn is na'r hyn a ragwelwyd pan luniwyd y gyllideb wedi cyfrannu at y gostyngiad hwn yn y llog a dderbyniwyd. Arhosodd enillion ar fuddsoddiadau yn agos at sero bron trwy gydol 2021/22. Llwyddodd y rhan fwyaf o fenthyciadau rhwng awdurdodau lleol i osgoi cyfraddau negyddol ac roedd twf parhaus mewn benthycia rhwng awdurdodau yn un o nodweddion y flwyddyn. Y disgwyliad ar gyfer cyfraddau llog yn y strategaeth rheoli trysorlys ar gyfer 2021/22 oedd y byddai'r Gyfradd Banc yn aros ar 0.1% nes y byddai'n glir i Fanc Lloegr nad oedd gofyn mwyach am y lefel cyfraddau brys a gyflwynwyd ar ddechrau'r pandemig Covid-19.

Ar 18 Mehefin 2021 aeddfedodd buddsoddiad o £5.0m gyda Chyngor Sir y Fflint, ac fe'i ad-dalwyd i Gyngor Sir Ynys Môn. Ar 23 Mehefin 2021, buddsododd Cyngor Sir Ynys Môn £5m gyda Chyngor Sir y Fflint gyda chyfradd llog o 0.03%. Aeddfedodd hwn ar 23 Medi 2021 ac fe'i ad-dalwyd i Gyngor Sir Ynys Môn.

Roedd rhai o adneuron y Cyngor mewn cyfrifon nad oes angen rhoi rhybudd ar gyfer tynnu arian allan ac maent yn talu llog ar gyfraddau sy'n agos i'r gyfradd sylfaenol ar y pryd, £38.616m ar 0.05% ar 31 Mawrth 2022 (31 Mawrth 2021 £20.066m ar 0.03%). Roedd un buddsoddiad tymor byr arall ar 31 Mawrth 2022 - £7.5m ar gyfradd llog o 0.77% (£5m ar 0.15% ar 31 Mawrth 2021). Roedd pob buddsoddiad am lai na blwyddyn.

3.7 Sefyllfa'r Trysorlys ar 31 Mawrth 2022 – Mae sefyllfa dyledion a buddsoddi'r Cyngor yn cael ei threfnu gan y Gwasanaeth Rheoli Trysorlys er mwyn sicrhau hylifedd digonol ar gyfer y gweithgareddau referniw a chyfalaf, diogelwch ar gyfer buddsoddiadau ac i reoli risgiau o fewn yr holl weithgareddau rheoli trysorlys. Mae gweithdrefnau a rheoliadau er mwyn cyflawni'r amcanion hyn wedi eu hen sefydlu drwy gyflwyno'r adroddiadau a nodir yn y crynodeb i Aelodau, a thrwy weithgareddau swyddogion yn unol â'r Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2021/22. Nid aethpwyd tu hwnt i'r terfynau uchaf ar gyfer cyfraddau sefydlog a chyfraddau amrywiol yn ystod y flwyddyn. Mae ffigyrau benthyca a buddsoddi'r Cyngor ar ddiwedd blynyddoedd ariannol 2020/21 a 2021/22 fel a ganlyn:-

	31 MAWRTH 2021			31 MAWRTH 2022		
	£'m	Cyfradd Gyfartalog (%)	Aeddfedrwydd Gyfartalog (blynyddoedd)	£'m	Cyfradd Gyfartalog (%)	Aeddfedrwydd Gyfartalog (blynyddoedd)
Dyled i'r PWLB	121.9	4.59	30.57	121.9	4.58	29.58
Dyledion Eraill	2.6	0	3.93	3.4	0	4.03
Cyfanswm	124.5			125.3		
GCC	136.6			137.8		
Gor / (tan) fenthyca	(12.1)			(12.5)		
Buddsoddiadau tymor sefydlog (pob un < 1 blwyddyn, wedi eu rheoli yn fewnol ac ar gyfradd sefydlog)	5.000	0.15		7.500	0.765	
Buddsoddiadau di-rybudd (pob un wedi ei reoli yn fewnol)	20.066	0.03		38.616	0.05	
Cyfanswm Buddsoddiadau	25.066	0.06		46.116	0.17	

Dadansoddiad pellach o'r benthyca yn ôl y cyfnod aeddfedu:-

	31 MAWRTH 2021		31 MAWRTH 2022	
	£'m	% o'r cyfanswm	£'m	% o'r cyfanswm
Cyfanswm benthyca	124.5	100	125.3	100
Llai na 12 mis	0.3	0.2	2.7	2.2
1 – 3 blynedd	5.1	4.1	3.4	2.7
4 – 6 mlynedd	4.5	3.6	4.5	3.6
7 – 10 mlynedd	4.8	3.9	4.9	3.9
10 mlynedd a mwy	109.8	88.2	109.8	87.6

Ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau newydd yn ystod y flwyddyn (tymor hir na thymor byr) a disgrifiwyd y dyledion a ad-dalwyd ym mhwynt 3.5 uchod. Felly, mae'r symudiadau yn y categorïau uchod yn unol â dyddiadau aeddfedu'r benthyciadau yn unig.

4. Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor 2021/22

- 4.1 Aildrefnu Dyledion** – Ni chafodd unrhyw ddyledion eu haildrefnu yn ystod y flwyddyn gan fod y gwahaniaeth o 1% ar gyfartaledd rhwng cyfraddau benthyca newydd y PWLB a chyfraddau ad-dalu cynamserol yn golygu nad oedd yn werth aildrefnu.
- 4.2 Benthyca cyn bod angen** – Yn ystod y flwyddyn, ni chymerodd y Cyngor fenthycg mwy nag yr oedd ei angen, na chyn bod angen, dim ond er mwyn elwa ar fuddsoddi'r symiau ychwanegol a fenthycwyd.
- 4.3 Polisi Buddsoddi** – Mae polisi buddsoddi'r Cyngor yn cael ei reoli gan ganllawiau buddsoddi Llywodraeth Cymru a roddwyd ar waith yn y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys blynyddol a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 9 Mawrth 2021. Mae'r polisi hwn yn nodi'r dull ar gyfer dewis gwrthbartion buddsoddi, ac mae'n seiliedig ar statws credyd a ddyfarnwyd gan y tair prif asiantaeth statws credyd ac ar ddata ychwanegol mewn perthynas â'r farchnad (megis rhagolygon ar gyfer cyfraddau, cyfnewidiadau diffyg credyd, prisiau cyfranddaliadau banc ac ati). Roedd y gweithgareddau buddsoddi yn ystod y flwyddyn yn cydymffurfio â'r strategaeth a gymeradwywyd ac nid oedd gan y Cyngor unrhyw anawsterau hylifedd. Pan fydd y Cyngor yn buddsoddi ei arian dros ben, yr elfen bwysicaf yw diogelwch y buddsoddiad, ac yna pa mor hawdd yw cael gafael ar arian parod pe bai'r Cyngor ei angen ac wedyn canran y llog y bydd y Cyngor yn ei dderbyn am y buddsoddiad. Y strategaeth ar fuddsoddi arian parod dros ben fyddai benthyca tymor byr gydag Awdurdodau Lleol eraill i sicrhau'r enillion mwyaf mewn ffordd ddiogel.
- 4.4 Strategaeth fenthycg a rheoli risg cyfraddau llog** – Yn ystod 2021/22, cynhaliodd y Cyngor sefyllfa o danfenthycg. Roedd hyn yn golygu nad oedd yr angen benthyca cyfalaf (y Gofyniad Cyllido Cyfalaf) wedi'i gyllido'n llawn â dyled benthyciadau, gan fod arian parod a oedd yn cefnogi cronfeydd wrth gefn, balansau a llif arian y Cyngor yn cael ei ddefnyddio fel cam dros dro. Roedd y strategaeth hon yn un ddarbodus gan fod enillion ar fuddsoddiadau yn isel iawn ac roedd angen ystyried lleihau risg gwrthbartion wrth fuddsoddi hefyd.
- 4.5 Polisi Darpariaeth Isaf Refeniw (MRP)** – Yn 2018/19, rhoddodd y Cyngor bolisi (MRP) newydd ar waith ar ôl gofyn am gyngor gan ei gynghorwyr Trysorlys ac ymgynghori â'r Archwilwyr Allanol. Mae'r polisi newydd yn ddull mwy darbodus o godi ar Refeniw am gostau Cyllido Cyfalaf. Gellir gweld y polisi newydd yn Atodiad 6 o'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2021/22, a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 9 Mawrth 2021.

5. Rheoli'r Trysorlys

Mae'r dangosyddion Darbodus canlynol wedi'u cynnwys yn Atodiad 11 o'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys. Gweler isod esboniad byr o beth yw'r dangosyddion a sut y byddant yn cael eu cyfrifo. Bydd Adran 6 yr adroddiad hwn yn dadansoddi'r gwahaniaethau rhwng y Dangosyddion Darbodus gwirioneddol a'r rhai a ragwelwyd ar gyfer 2021/22.

- **Gwariant Cyfalaf – Amcangyfrif o Wariant Cyfalaf** – Dyma'r rhagolwg o'r Gwariant Cyfalaf rhwng 2021/22 a 2024/25, ac mae'n seiliedig ar y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2021/22 a'r Strategaeth Gyfalaf ar gyfer 2022/23.

- **Angen y Cyngor i Fenthycia (y Gofyniad Cyllido Cyfalaf)** - Dangosydd darbodus arall yw Gofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor (GCC). Yn syml, y GCC yw cyfanswm y gwariant cyfalaf hanesyddol sy'n weddill na thalwyd amdano eto, naill ai o adnoddau referniw neu cyfalaf. Yn ei hanfod, mae'n cyfateb i angen benthyca sylfaenol y Cyngor. Bydd unrhyw wariant cyfalaf uwch na hynny, ac na thalwyd amdano'n uniongyrchol drwy adnoddau referniw neu gyfalaf, yn cynyddu'r GCC. Nid yw'r GCC yn cynyddu am gyfnod amhenodol, gan fod y ddarpariaeth referniw isaf (MRP) yn dâl referniw blynyddol statudol sydd, yn fras, yn lleihau'r angen i fenthycia yn unol â hyd bywyd pob ased ac, felly, codir tâl am yr asedau cyfalaf fel y byddant yn cael eu defnyddio.
- **Doethineb Ariannol – Dyledion Gros a'r GCC** – Mae angen i'r Cyngor sicrhau nad yw ei ddyledion gros, ac eithrio yn y tymor byr, yn fwy na chyfanswm y GCC yn y flwyddyn flaenorol, ynghyd â'r amcangyfrif o unrhyw GCC ychwanegol ar gyfer 2021/22 a'r ddwy flynedd ariannol ganlynol. Mae hyn yn golygu bod peth hyblygrwydd ar gyfer benthyca cyfyngedig cynnar ar gyfer y blynyddoedd i ddod, ond mae'n sicrhau na fyddir yn benthyca at ddibenion referniw.
- **Dyledion Allanol – Y trothwy awdurdodedig ar gyfer dyledion allanol** – Mae dangosydd darbodus allweddol arall yn cyfyngu lefel y benthyca i uchafswm penodol. Mae'n uchafswm na fedrir benthyca'n allanol y tu draw iddo ac mae angen i'r uchafswm hwn gael ei osod neu ei adolygu gan y Cyngor llawn. Mae'n adlewyrchu lefel y ddyled allanol, er nad yn ddelfrydol, y gellir ei gynnal yn y tymor byr, ond nad yw'n gynalladwy yn y tymor hwy. Dyma'r cyfyngiad statudol y penderfynir arno o dan Adran 3 (1) Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r Llywodraeth yn cadw'r opsiwn i reoli naill ai cynlluniau'r holl gynghorau, neu gynlluniau cyngor penodol, er nad yw'r pŵer hwn wedi'i roi ar waith hyd yma. Mae'r Swyddog Adran 151 yn adrodd fod y Cyngor wedi cydymffurfio â'r dangosydd hwn yn ystod y flwyddyn gyfredol ac nad yw'n rhagweld anawsterau ar gyfer y dyfodol. Mae'r safbwynt hwn yn ystyried yr ymrwymadau presennol, y cynlluniau presennol a'r cynigion yn yr ardroddiad ar y gyllideb. Mae'r Uchafswm Awdurdodedig yn cael ei osod yn flynyddol yn y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a bydd yn cael ei gymeradwyo gan y Cyngor llawn.
- **Y terfyn gweithredol** – Dyma'r terfyn na ddisgwylir i ddyledion allanol fod yn uwch nag ef fel arfer. Yn y rhan fwyaf o achosion, byddai hwn yn ffigwr tebyg i'r GCC, ond gallai fod yn is neu'n uwch gan ddibynnu ar lefelau'r dyledion gwirioneddol a'r gallu i gyllido tanfenthycia drwy adnoddau parod eraill. Mae'n dderbyniol cael cyfnodau pan fo'r sefyllfa wirioneddol naill ai o dan neu uwchben y terfyn gweithredol ar yr amod nad eir y tu hwnt i'r terfyn awdurdodedig. Gosodir y Terfyn Gweithredol yn flynyddol yn y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys a chaiff ei gymeradwyo gan y Cyngor llawn.
- **Fforddiadwyedd – Y gymhareb rhwng costau cyllido a'r ffrwd referniw net** – Mae'r dangosydd hwn yn nodi'r duedd yng nghost cyfalaf (benthyca a chostau rhwymedigaethau hirdymor eraill net o incwm o fuddsoddiadau) yn erbyn y llif referniw net.

6. Y Dangosyddion Darbodus Gwirioneddol o gymharu â'r rhai a ddisgwyliwyd

- 6.1 Yn ystod 2021/22, cydymffurfiodd y Cyngor â'i ofynion deddfwriaethol a rheoleiddio. Mae'r data allweddol ar gyfer y dangosyddion darbodus a'r dangosyddion trysorlys gwirioneddol, sy'n nodi effaith y gweithgareddau gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn, gyda chymaryddion, fel a ganlyn:-

Data ar gyfer dangosyddion darbodus a thrysorlys gwirioneddol	2020/21 Gwirioneddol £'m	2021/22 Gwreiddiol £'m	2021/22 Gwirioneddol £'m
Gwariant Cyfalaf			
• Dim CRT	20.507	15.842	23.734
• CRT	12.622	20.313	9.723
• Cyfanswm	33.129	36.155	33.457
Cyfanswm Gofynion Cyllido Cyfalaf			
• Dim CRT	97.360	105.669	99.387
• CRT	39.200	40.415	38.415
• Cyfanswm	136.560	146.084	137.802
Benthyca Gros	124.524	140.991	125.349
Dyledion Allanol	124.524	140.991	125.349
Buddsoddiadau			
• Hirach na blwyddyn	0	0	0
• Llai na blwyddyn	25.066	15.000	46.116
• Cyfanswm	25.066	15.000	46.116
Costau cyllido fel cyfran o'r llif refeniw net – Cronfa'r Cyngor	4.75%	4.78%	4.55%
Costau cyllido fel cyfran o'r ffrwd refeniw net - CRT	16.52%	9.63%	9.04%

6.2 Y Dangosydd Darbodus cyntaf yn y tabl uchod yw'r Gwariant Cyfalaf. Y Gwariant Cyfalaf a ragwelwyd ar adeg cynhyrchu'r Dangosyddion Darbodus ar gyfer 2021/22 oedd £36.155m. Fodd bynnag, y gwir wariant oedd £33.457m. Roedd y dangosydd darbodus yn seiliedig ar y gyllideb gyfalaf a gymeradwywyd ar gyfer 2021/22 (£36.155m). Fodd bynnag, nid yw'r gyllideb hon yn cynnwys unrhyw symiau ar gyfer llithriad o'r flwyddyn flaenorol a, hefyd, y ffaith fod cynlluniau ychwanegol wedi'u hychwanegu i'r rhaglen gyfalaf drwy gydol y flwyddyn, a dyna pam fod gwariant cyfalaf nad yw'n ymwneud â'r CRT yn uwch na'r gyllideb wreiddiol. Dylid cyfeirio at baragraff 3.1 yn yr adroddiad hwn i weld y gyllideb gyfalaf derfynol nad yw'n ymwneud â'r CRT o gymharu â'r gwariant gwirioneddol a'r rhesymau am y tanwariant gwirioneddol yn erbyn y gyllideb. Mae tanwariant sylweddol ar wariant cyfalaf y CRT, yn bennaf oherwydd anhawster i brynu tai am bris sy'n bodloni'r meini prawf buddsoddi (roedd y gyllideb yn rhagdybio y byddai 15 o hen dai Cyngor yn cael eu prynu ond dim ond naw a brynwyd). Yn ogystal, bu i dri datblygiad sylweddol, y rhagwelwyd y byddai gwaith yn cychwyn arnynt yn 2021/22, wynebu oedi yn y broses ac ni fydd contractau adeiladu'n cael eu llofnodi yn awr hyd nes blwyddyn ariannol 2022/23.

6.3 Yr ail ddangosydd Darbodus yn y tabl uchod yw'r Gofyniad Cyllido Cyfalaf. Ni chaniateir i angen sylfaenol y Cyngor i fenthyca (GCC) godi am gyfnod amhenodol. Mae rheolaethau statudol wedi eu sefydlu er mwyn sicrhau bod asedau cyfalaf yn cael eu codi yn fras yn erbyn refeniw yn ystod oes yr ased. Mae angen i'r Cyngor godi tâl refeniw blynyddol, y cyfeirir ato fel y Ddarpariaeth Refeniw Isaf (MRP), er mwyn lleihau'r GCC. Yr hyn ydyw, mewn gwirionedd, yw ad-daliad o'r angen i fenthyca. Mae hyn yn wahanol i'r trefniadau rheoli trysorlys sy'n sicrhau bod arian parod ar gael er mwyn cwrdd ag ymrwymadau cyfalaf. Gall dyledion allanol hefyd gael eu benthyca neu eu had-dalu ar unrhyw adeg, ond nid yw hyn yn newid y GCC. Gellir hefyd leihau cyfanswm y GCC drwy:-

- ddefnyddio adnoddau cyllido cyfalaf ychwanegol (megis derbyniadau cyfalaf sydd heb eu defnyddio); neu
- codi mwy na'r tâl refeniw statudol (MRP) bob blwyddyn drwy'r Ddarpariaeth Refeniw Gwirfoddol (VRP).

Y GCC a ragwelwyd ar adeg cynhyrchu'r Dangosyddion Darbodus ar gyfer 2021/22 oedd £146.084m. Fodd bynnag, roedd y GCC gwirioneddol yn sylweddol is ar £137.802m. Y rheswm am y gostyngiad yng GCC y CRT yw tanwariant yn erbyn cyllideb y CRT, gan olygu na chymerwyd unrhyw fenthyciadau yn 2021/22 ar gyfer y CRT. Un rheswm bod y GCC nad yw'n ymwneud â'r CRT yn is oedd gostyngiad yn swm y Benthycia Digefnogaeth yr oedd ei angen mewn perthynas â'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn 2021/22. Cyllidwyd y gwariant gan grantiau yn bennaf, gan leihau'r angen i fenthycia. Rheswm arall oedd fod grantiau ychwanegol wedi'u dyfarnu yn ystod y flwyddyn i sybsideiddio ffynonellau cyllido eraill meigs Benthycia â Chefnogaeth. Roedd hyn yn golygu fod angen llai o Fenthycia â Chefnogaeth, gan ostwng y ffigur GCC. Serch hynny, yn y dyfodol, defnyddir y ffynhonnell gyllido hon wedi'i sybsideiddio i gyllido Gwariant Cyfalaf yn 2022/23 a bydd yn cynyddu'r GCC.

- 6.4** Nid aethpwyd tu hwnt i'r Terfyn Benthycia Awdurdodedig (£183m) na'r Terfyn Gweithredol (£178m) yn ystod y flwyddyn, gyda swm y ddyled Allanol yn cyrraedd uchafswm o ddim ond £125.362m.
- 6.5** Roedd y costau Cyllido, fel cyfran o'r llif refeniw net ar gyfer y Gronfa Gyffredinol (4.55%), yn agos iawn at y cyfanswm a ragwelwyd (4.78%), gan olygu bod y dangosydd hwn wedi perfformio'n ôl y disgwyl, ac yn debyg i'r flwyddyn flaenorol hefyd. Roedd y costau cyllido, fel cyfran o'r llif refeniw net ar gyfer y CRT (9.04%), yn is na'r cyfanswm a ragwelwyd (9.63%), oherwydd bod y costau cyllido yn is a'r llif refeniw net hefyd yn is na'r disgwyl ar adeg cynhyrchu'r dangosydd arfaethedig ar gyfer 2021/22. Gostyngodd y tanwariant ar y CRT swm y cyfraniadau Refeniw sydd eu hangen i gyllido'r rhaglen gyfalaf yn 2021/22, o £17.9m i £4.3m.

7. Edrych ymlaen at 2022/23 a thu draw i hynny

- 7.1** Ar 10 Mawrth 2022, cymeradwyodd y Cyngor llawn y Datganiad ar y Strategaeth Rheoli'r Trysorlys ar gyfer 2022/23. Roedd y Datganiad ar y Strategaeth yn seiliedig ar y Strategaeth Gyfalaf a rhagwelir y bydd angen i'r Cyngor fenthycia £14.7m yn ychwanegol yn 2022/23 ar gyfer y Gronfa Gyffredinol a'r CRT, cyfanswm o £14.4m yn 2023/24 a chyfanswm pellach o £10.8m yn 2024/25 i gyllido ei Raglen Gyfalaf. Bydd y benthycia ychwanegol hwn yn effeithio ar y Gronfa Gyffredinol a bydd y Ddarpariaeth Refeniw Isaf (MRP) yn codi er mwyn cyllido'r costau cyllido cyfalaf. Yn 2022/23, rhagwelir y bydd yr MRP yn £4.2m, £4.5m yn 2023/24 a £4.7m yn 2024/25.
- 7.2** Ar 11 Ebrill 2022, buddsoddodd Cyngor Sir Ynys Môn £10m gyda NatWest, gyda chyfradd llog o 1.3%. Mae'r buddsoddiad hwn am 6 mis.
- 7.3** Ar 10 Mai 2022, buddsoddodd Cyngor Sir Ynys Môn £7.5m gyda Santander, gyda chyfradd llog o 1.47%. Mae'r buddsoddiad hwn am 6 mis.
- 7.4** Ar 17 Mai 2022, buddsoddodd Cyngor Sir Ynys Môn £7.5m gyda Chymdeithas Adeiladu Nationwide gyda chyfradd llog o 0.97%. Aeddfedodd y buddsoddiad ar 17 Awst 2022 a chafodd y buddsoddiad ei ddwyn ymlaen am 3 mis pellach gyda chyfradd llog o 1.87%.
- 7.5** Ar 22 Gorffennaf 2022, aeddfedodd buddsoddiad o £7.5m gyda Goldman Sachs, a chafodd ei ddwyn ymlaen am 5 mis pellach gyda chyfradd llog o 2.18%.
- 7.6** Ar 19 Awst 2022, ad-dalodd Cyngor Sir Ynys Môn fenthyciad o £1m gan y PWLB. Cymerwyd y benthyciad ar 3 Gorffennaf 2007, gyda chyfradd llog o 8.5%. Mae swm pellach o £1.285m i'w ad-dalu yn ddiweddarach yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23.

7.7 Roedd y gyllideb o £5k ar gyfer llog i'w dderbyn a osodwyd ar gyfer 2022/23 yn seiliedig ar y llog a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol, ac roedd yn ystyried y cyfraddau llog isel, buddsoddiadau cyfyngedig mewn Awdurdodau Lleol eraill a'r ffaith fod enillion ar fuddsoddiadau yn parhau i fod yn agos at sero pan luniwyd y gyllideb llog i'w dderbyn ar gyfer 2022/23. Fodd bynnag, gyda chyfraddau llog yn codi uwchlaw'r hyn a ragwelwyd pan luniwyd cyllideb 2022/23, gan gynnig mwy o gyfleoedd i fuddsoddi arian parod dros ben, roedd llog a dderbyniwyd yn ystod chwarter 1 2022/23 yn £78k, a disgwylir y bydd swm pellach o £225k yn cael ei dderbyn o fuddsoddiadau cyfredol, gan olygu bod yr amcangyfrif diwygiedig ar gyfer llog i'w dderbyn yn 2022/23 yn £404k.

7.8 Gellir gweld y rhagolygon diweddaraf ynghylch cyfraddau llog gan Link Assets Services yn y tabl isod:-

Link Group Interest Rate View	09.08.22												
	Sep-22	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24	Jun-24	Sep-24	Dec-24	Mar-25	Jun-25	Sep-25
BANK RATE	2.25	2.50	2.75	2.75	2.75	2.50	2.50	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.00

8. Casgliad

Roedd perfformiad Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ystod y flwyddyn yn unol â'r strategaeth o fuddsoddiadau risg isel / enillion isel a dull benthycu a ddyluniwyd i leihau ffioedd llog i'r eithaf.

Mae'r perfformiad yn erbyn y Dangosyddion Darbodus a osodwyd gan y Cyngor, yn dangos bod gweithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor yn cael eu cynnal mewn ffordd reoledig sy'n sicrhau diogelwch ariannol y Cyngor ac nad ydynt yn rhoi'r Cyngor mewn unrhyw berygl ariannol sylweddol o ran benthycu anfforddiadwy neu ormodol.

Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor, a'i berfformiad yn erbyn y strategaeth, yn ystyried y ffactorau economaidd allanol ac mae'n cael ei hadolygu'n gyson i sicrhau mai hon yw'r strategaeth fwyaf priodol wrth symud ymlaen.

**R MARC JONES
CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU A
SWYDDOG ADRAN 151**